

ÖABT

**KİMYA ÖĞRETMENLİĞİ
KONU ANLATIMLI ALAN BİLGİSİ
KİTABI**

KİMYA - 1

**TEMEL KAVRAMLAR
ANORGANİK KİMYA
ANALİTİK KİMYA**

**ÖABT ORBİTAL
KİMYA KONU
ANLATIMLI - 1**

ISBN: 978-605-73811-5-6

Grafik Tasarım: Orbital Yayınları Dizgi Birimi

Basım Yeri: ?

**Bu kitabın tamamının ya da bir kısmının, kitabı yayınlayan şirketin
önceden izni olmaksızın elektronik, mekanik, fotokopi ya da herhangi
bir kayıt sistemi ile çoğaltılması ve yayınlanması yasaktır.**

ÖN SÖZ

Değerli Öğretmen Adayları;

Sizlere rehber olması amacıyla Kimya Öğretmenliği Alan Bilgisi Testi (ÖABT Kimya-1) konu anlatımlı kitabımızı titiz bir çalışma sonucu hazırladık.

Uzun, geniş kapsamlı ve detaylı bir çalışma sonucunda ÖSYM'nin uyguladığı sınav formatına uygun bir eser üretmeye çalıştık.

Akademik düzeyde ve öğretmenlik mesleğini icra ederken ihtiyaç duyabileceğiniz pratik bilgileri sade ve anlaşılır bir üslupla bir araya getirmeye özen gösterdik.

Konu anlatımları temel düzeyden başlamakta ve kademeli olarak akademik düzeye ulaşmaktadır. Pratik çözüm tekniklerine ek olarak not kutucuklarıyla önemli konulara ve bilgilere dikkat çekilmektedir.

Kitabın hazırlanmasında güncel bir anlatım dili kullanılmıştır. Konuların tamamı çözümlü örnekler, geçmiş yıllarda çıkmış soruların çözümleri ve çözümlü konu kavrama testleriyle pekiştirilmiştir.

Hazırladığımız bu kitabın; ÖABT'de başarılı olmanızda büyük katkı sağlayacağına aynı zamanda öğretmenlik mesleği boyunca kullanabileceğiniz kaynak bir eser olacağına inanıyoruz.

Değerli görüş ve önerilerinizi bizimle paylaşmanız daha iyiye giden yolda bizim için bir kazanım olacaktır.

Öğretmenlik mesleğine adım atarken yanınızda olmak istedik.

Katkıda bulunabilirsek ne mutlu bize...

Başarı Dileklerimizle....

Doç. Dr. Hamdi ÖZKAN

hozkan@gazi.edu.tr

Prof. Dr. Serkan YAVUZ

syavuz@gazi.edu.tr

Milli Eğitim Bakanlığı, öğretmen atamalarına katılacak öğretmen adayları için Kimya Öğretmenliği Alan Bilgisi Testinde adaylara, 60 soruluk alan bilgisi testi ve 15 soruluk alan eğitimi testi uygulanmaktadır. ÖABT'nin KPSS puanlarının hesaplanmasında katkısı %50'dir.

Alan Bilgisi Testi	Katkısı	Soru Sayısı
Analitik Kimya	% 20	15
Anorganik Kimya	% 20	15
Fiziko Kimya	% 8	6
Organik Kimya	% 20	15
Temel Kimya	% 12	9
Alan Eğitimi Testi	% 20	15
Toplam	% 100	75

Öğretmenlik Alan Bilgisi Testiyle ilgili verilen bilgiler, ÖSYM tarafından 15 Ağustos 2021 Pazar günü uygulanan sınav dikkate alınarak hazırlanmıştır. Sınavın işleyişi, uygulanması ve içeriğinde yapılabilecek değişiklikleri, www.osym.gov.tr adresinden takip edebilirsiniz.

İÇİNDEKİLER

TEMEL KAVRAMLAR - 1

1. Maddenin Sınıflandırılması.....	2
1.1. Saf Maddeler	2
1.2. Karışımlar	3
2. Fiziksel ve Kimyasal Değişim	4
2.1. Maddenin Fiziksel Halleri	4
2.2. Hal Değişimleri	5
3. Maddenin Ayırtedici Özellikleri	6
3. 1. Özkütle (Yoğunluk).....	6
3.2. Öz hacim	10
3.3. Özısı (Isınma Isısı)	10
3.4. Çözünürlük	11
3.5. Kaynama Noktası	11
3. 6. Erime Noktası	15
3.7. Genleşme Katsayısı	17
3.8. İletkenlik	17
4. Maddenin Özellikleri	18
4.1. Fiziksel Özellikler.....	18
4.2. Kimyasal Özellikler	19
5. Bileşiklerin Ayrışması	20
5.1. Isı Enerjisi ile Ayrışma (Analiz).....	20
5.2. Elektrik Enerjisi ile Ayrışma (Elektroliz).....	20
6. Karışımların Ayrılması	20
6.1. Elektriklenme İle Ayırma.....	20
6.2. mıknatıs İle Ayırma.....	21
6.3. Özkütle Farkı İle Ayırma.....	21
6.4. Tanecik Boyutu Farkından Yararlanarak Ayırma	23
6.5. Çözünürlük Farkı İle Ayırma.....	23
6.6. Hal Değiştirme Sıcaklıkları Farkı İle Ayırma.....	24
6.7. Erime Noktaları Farkından Yararlanılarak Ayırma.....	25
6.8. Yoğunlaşma Noktası Farkından Yararlanılarak Ayırma	26

İÇİNDEKİLER

TEMEL KAVRAMLAR - 2

1. Atomlar, Moleküller, İyonlar.....	36
1.2. Atomlar.....	36
1.2. Moleküller.....	37
1.3. İyonlar.....	37
2. Kimyasal Türlerin Adlandırılması.....	38
2.1. İyonların Adlandırılması.....	38
2.2. İyonik Bileşiklerin Adlandırılması.....	40
2.3. Moleküler Bileşiklerin Adlandırılması.....	41
2.4. Asitlerin Adlandırılması.....	41
2.5. Bazların Adlandırılması.....	42
3. Bileşik Oluşumu ve Değerlik Bulma.....	42
3.1. Bileşiklerin Formüllerinin Yazılması.....	42
3.2. Yükseltgenme Basamağı (Değerlik) Bulma.....	42
4. Bileşiklerin Sınıflandırılması.....	44
4.1. Asitler.....	44
4.2. Bazlar.....	45
4.3. Tuzlar.....	46
4.4. Oksitler.....	48

TEMEL KAVRAMLAR - 3

1. Kimyasal Tepkimelerin Denkleştirilmesi.....	57
2. Kimyasal Tepkime Türleri.....	59
2.1. Sentez Tepkimeleri.....	59
2.2. Ayrışma (Bozunma, Analiz) Tepkimeleri.....	59
2.3. Yanma Tepkimeleri.....	59
2.4. İyonik Tepkimeler.....	61
2.5. İndirgenme-Yükseltgenme (Redoks) Tepkimeleri.....	63
2.6. Metal Asit Tepkimeleri.....	65
2.7. Metal Baz Tepkimeleri.....	66

İÇİNDEKİLER

2.8. Metal Su Tepkimeleri.....	66
2.9. Yer Değiştirme Tepkimeleri.....	67
2.10. Enerji Değişimine Göre Tepkimeler.....	68
2.11. Maddelerin Fiziksel Durumuna Göre Tepkimeler.....	68

TEMEL KAVRAMLAR - 4

1. Mol Sayısı – Tanecik Sayısı İlişkisi	76
2. Mol Sayısı-Kütle İlişkisi.....	77
3. Mol Sayısı-Hacim İlişkisi.....	83
4. Basit Formül ve Molekül Formülü.....	84

TEMEL KAVRAMLAR - 5

1. Kimyasal Yasalar.....	92
1.1. Kütle Korunumu Yasası.....	92
1.2. Sabit Oranlar Yasası	93
1.3. Katlı Oranlar Yasası	95
1.4. Sabit Hacim Oranları Yasası	96
2. Kimyasal Hesaplamalar.....	96
2.1. Denklemli Miktar Geçişleri.....	96
2.2. Artan Maddesi Olan Tepkimeler.....	97
2.3. Safılık Problemleri	98
2.4. Tepkimesiz Karışım Problemleri.....	99
2.5. Bileşenlerden Birinin Tepkime Verdiği Karışım Problemleri.....	100
2.6. Aynı Zamanda Oluşan Tepkimeler.....	101
2.7. Atom ve Molekül Kütle Bulunması	102
2.8. Formül Bulma Problemleri.....	103
2.9. Kütle Artışı ve Azalması	104
2.10. Hacim Artışı ve Azalması	105

İÇİNDEKİLER

ANORGANİK - 1

1. Atom	118
1.1. Dalton Atom Teorisi.....	118
1.2. Atom Altı Parçacıkların Keşfi.....	118
1.3. Elektronun Keşfi	119
1.4. Millikan Yağ Damlası Deneyi.....	121
1.5. Kanal Işınları	122
1.6. X Işınları ve Atomların Proton Sayılarının Belirlenmesi.....	123
1.7. Rutherford Atom Teorisi	124
2. Işık - Madde Etkileşimi	125
2.1. Işığın İkircikli Yapısı.....	125
2.2. Elektromanyetik Dalga (Işıma)	126
2.3. Elektromanyetik Spektrum	127
2.4. Atom Spektrumları.....	129
2.5. Emisyon (Işıma) Spektrumu ve Absorpsiyon (Soğurma) Spektrumu.....	129
2.6. Bohr Atom Modeli.....	130
2.7. Hidrojen Spektrumunda Seriler	132
3. Modern Atom Teorisi	134
3.1. De Broglie Dalga Boyu	134
3.2. Davisson-Germer Deneyi	135
3.3. Heisenberg Belirsizlik İlkesi.....	135
3.4. Schrödinger Dalga Denklemi.....	136
3.5. Kuantum Sayıları.....	137
3.6. Girginlik	140
3.7. Perdeleme	141
3.8. Elektron Dağılımı	142
4. Atomla İlgili Temel Kavramlar.....	152
4.1. İyon.....	153
4.2. İzoelektronik Tanecikler.....	155
4.3. İzotop Atomlar	155
4.4. İzoton.....	158
4.5. İzobar	158
4.6. Allotrop	158

İÇİNDEKİLER

ANORGANİK - 2

1. Periyodik Çizelgenin Tarihçesi	168
1.1. Triadlar Kuralı	168
1.2. Tellür Sarmalı (Spirali).....	168
1.3. Oktavlar Kuralı.....	168
1.4. Dimitri Mendelejev ve Lothar Mayer.....	169
2. Periyodik Çizelge.....	169
3. Grupların Özel Adları:.....	172
3.1. 1A Grubu (Alkali Metaller)	174
3.2. 2A Grubu Toprak Alkali Metaller	175
3.3. 3A Grubu (Toprak Metalleri).....	175
3.4. 7A Grubu (Halojenler)	175
3.5. 8A Grubu Soygazlar (Asalgazlar).....	176
4. Atom Yarıçapı.....	178
4.1. Kovalent Yarıçap	179
4.2. Metalik Yarıçap.....	179
4.3. Van Der Waals Yarıçapı.....	179
4.4. İyonik Yarıçap.....	180
4.5. Periyodik Cetvelde Atom Yarıçapının Değişmesi.....	180
5. İyonlaşma Enerjisi	185
6. Elektron İlgisi.....	191
7. Elektronegatiflik (χ).....	192

ANORGANİK - 3

1. Elektron Nokta Yapısı (Lewis Yapısı).....	202
1.1. Oktet Kuralı	205
2. Molekül Geometrisi ve Değerlik Bağı Elektron Çifti İtmesi (Vsepr) Kuralı	215
2.1. VSEPR Kuramının uygulanması	217
2.2. Çoklu Bağlar İçeren Yapılar	225
3. Bağ Açılı, Bağ Uzunlukları, Bağ Türleri ve Bağ Enerjileri İle İlgili Bazı Önemli Noktalar.....	226
4. Molekül Polarlığı.....	228

İÇİNDEKİLER

ANORGANİK - 4

1. Değerlik Bağ Teorisi (DBT)	242
1.1. Orbital Örtüşmeleri ve Sigma, Pi ve Delta Bağ Oluşumları	244
1.2. Orbital Örtüşmeleri ile Molekül Oluşumu	245
1.3. Hibritleşme (Melezleşme)	246
1.4. Hibritleşme Türü ve Bağ Açılırları	255
2. Molekül Orbital Teorisi	256
2.1. Molekül Orbital Diyagramları	258

ANORGANİK - 5

1. İyonik Bağ	274
1.1. Kimyasal Bağın İyonik Karakteri-Kovalent Karakteri	275
1.2. Polarizlenme (Kutuplanma)	277
1.3. İyonik Katıların Erime Noktaları	278
2. Metalik Bağ	281
2.2. Molekül Orbital (Band) Kuramı	283
3. Zayıf Etkileşimler	287
3.1. Dipol-Dipol Etkileşimleri:	288
3.2. İyon-Dipol Etkileşimleri:	289
3.3. İyon-İndüklenmiş Dipol Etkileşimleri:	290
3.4. Dipol-İndüklenmiş Dipol Etkileşimleri:	290
3.5. İndüklenmiş Dipol-İndüklenmiş Dipol Etkileşimleri (Dağılma Kuvvetleri):	290
3.6. Hidrojen Bağları	292

ANORGANİK - 6

1. Amorf Katılar	308
2. Kristal Katılar	308
2.1. Kübik Kristaller	310
2.2. Hücrelerdeki Boşluk ve Doluluk Oranlarının Bulunması	311
2.3. X-Işını Kırınımı Yöntemi	314
2.4. Sık İstiflenme	315
2.5. Kristal Türleri	317

İÇİNDEKİLER

ANORGANİK - 7

1. Asit ve Baz Kavramı	330
1.1. Arrhenius Asit–Baz Tanımı.....	330
1.2. Lowry – Bronsted Asit ve Baz Tanımı	331
2. Asitlik ve Bazlık Kuvvetleri	336
2.1. İyonlaşma Denge Sabiti (Ka ve Kb)	337
2.2. Farklandırma ve Düzeyleme Etkisi	338
3. Sert - Yumuşak Asit ve Bazlar.....	339
4. Molekül Yapısı ve Asitlik-Bazlık Kuvveti İlişkisi	343
4.1. Ametal Hidrürlerin Asitliği	343
4.2. Oksiasitler.....	345
4.3. Ametal Oksitlerin Asitliği.....	346
4.4. Metal Oksitlerin Bazlığı.....	346
4.5. Hidroksitler	347
4.6. Organik Asitler	348
4.7. Aminlerin Bazlığı	351
4.8. Hibritleşmenin Asitlik–Bazlık Üzerine Etkisi	352

ANORGANİK - 8

1. Koordinasyon Bileşikleriyle İlgili Bazı Kavramlar.....	363
2. Koordinasyon Bileşiklerinin Yazılması.....	367
3. Koordinasyon Bileşiklerinin Adlandırılması	367
4. Koordinasyon Bileşiklerinde İzomeri	369
4.1. Yapısal İzomerlik.....	369
4.2. Stereoizomerlik.....	371
5. Koordinasyon Bileşiklerinde Bağlanma Teorileri	374
5.1. Değerlik Bağ Teorisi (DBT)	376
5.2. Kristal Alan Teorisi (KAT).....	383
5.3. Molekül Orbital Teorisi.....	394

İÇİNDEKİLER

ANALİTİK KİMYA - 1

1. (SI) (Metrik Birimler)	404
2. Ölçmedeki Belirsizlik	405
3. Ölçmede Doğruluk ve Kesinlik	405
4. Anlamlı Rakamlar	407
4.1. Sayıların Yuvarlanması	407
4.2. Anlamlı Rakamlarda Dört İşlem.....	408
5. Analitik Verilerin Değerlendirilmesi.....	408
5.1. Ortalama Değer (Aritmetik Ortalama)	408
5.2. Ortanca Değer.....	408
5.3. Yayılım veya Aralık.....	408
5.4. Kesinlik.....	409
5.5. Doğruluk.....	409
5.6. Mutlak Hata	409
5.7. Bağıl Hata.....	409
5.8. Standart Sapma	410

ANALİTİK KİMYA - 2

1. Çözünme Olayı.....	412
1.1. Fiziksel Çözünme	412
1.2. Kimyasal Çözünme	413
2. Çözeltilerin Sınıflandırılması.....	414
3. Çözünürlük ve Çözünürlüğü Etkileyen Faktörler	415
3.1. Çözücü ve Çözünen Maddenin Türü.....	416
3.2. Sıcaklık.....	416
3.3. Basınç	418
3.4. Ortak İyon Etkisi	421
3.5. Yabancı İyon Etkisi.....	421
3.6. pH'ın Etkisi	422

İÇİNDEKİLER

3.7. Kompleks İyon Etkisi	422
3.8. Çözünme Hızına Etki Eden Faktörler	423
4. Çözelti Derişimleri	423
4.1. Kütle Yüzdesi, Hacim Yüzdesi ve Ağırlık/Hacim Yüzdesi	423
4.2. Molarite.....	427
4.4. Mol Kesri ve Mol Yüzdesi	439
4.5. Molalite	440
5. Çözeltilerde Aktiflik ve İyonik Şiddet	441
6. Çözeltilerde Tepkimeler.....	443

ANALİTİK KİMYA - 3

1. Suyun Otoiyonizasyonu.....	454
2. pH ve pOH Kavramı	454
3. Sulu Çözelti Dengeleri.....	459
3.1. Sulu Çözeltilerde Zayıf Asit Dengeleri.....	459
3.2. Sulu Çözeltilerde Zayıf Baz Dengeleri.....	464
3.3. Çok Protonlu (Poliprotik) Asitler	466
4. Nötürleşme Tepkimeleri	468
5. Asit-Baz Dengelerinde Ortak İyon Etkisi (Tampon Çözelti).....	473
5.1. Tampon Çözeltilerde pH Hesabı	473
5.2. Tampon Kapasitesi.....	476
6. Hidroliz	479
6.1. Asit Özelliği Gösteren Tuzlar.....	479
6.2. Bazik Özellik Gösteren Tuzlar	480
7. Zayıf Asit – Kuvvetli Baz Tepkimeleri	481
8. Zayıf Baz– Kuvvetli Asit Tepkimeleri	484
9. İndikatörler.....	485

İÇİNDEKİLER

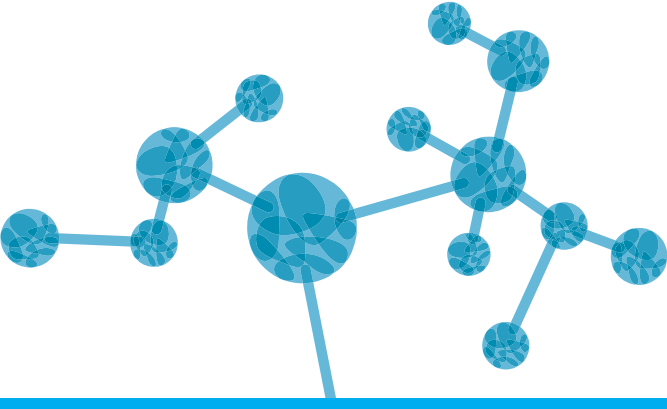
10. Asit - Baz Titrasyonları	487
10.1. Kuvvetli Asit-Kuvvetli Baz Titrasyonları.....	488
10.2. Zayıf Asit – Kuvvetli Baz Titrasyonları.....	489
10.3. Çok Protonlu Zayıf Asidin Titrasyonu	491
11. Standart Çözelti.....	494
12. Kompleksleşme Titrasyonu	495
12.1. Kompleks Oluşturan Organik Maddeler	495
12.2. Kompleks Oluşumu	495
13. Redoks Titrasyonları	498

ANALİTİK KİMYA - 4

1. Çözünürlük	510
2. Çözünürlük Dengesi.....	511
2.1. Çözünürlük Çarpımı (K _ç).....	512
2.2. Ortak İyonunun Çözünürlüğe Etkisi.....	515
2.3. Çökelme Hesaplamaları	517
2.4. Seçimli Çöktürme	521
2.5. Çözünürlük ve pH.....	523
Kaynakça.....	534

TEMEL KAVRAMLAR - 1

- ✓ **Maddenin Sınıflandırılması**
 - ↳ Saf Maddeler
 - ↳ Karışımlar
- ✓ **Fiziksel ve Kimyasal Değişim**
 - ↳ Maddenin Fiziksel Halleri
 - ↳ Hal Değişimleri
- ✓ **Maddenin Ayırteci Özellikleri**
 - ↳ Özkütle (Yoğunluk)
 - ↳ Öz hacim
 - ↳ Özısı (Isınma Isısı)
 - ↳ Çözünürlük
 - ↳ Kaynama Noktası
 - ↳ Erime Noktası
 - ↳ Genleşme Katsayısı
 - ↳ İletkenlik
- ✓ **Maddenin Özellikleri**
 - ↳ Fiziksel Özellikler
 - ↳ Kimyasal Özellikler
- ✓ **Bileşiklerin Ayrışması**
 - ↳ Isı Enerjisi ile Ayrışma (Analiz)
 - ↳ Elektrik Enerjisi ile Ayrışma (Elektroliz)
- ✓ **Karışımların Ayrılması**
 - ↳ Elektriklenme İle Ayırma
 - ↳ Mıknatıs İle Ayırma
 - ↳ Özkütle Farkı İle Ayırma
 - ↳ Tanecik Boyutu Farkından Yararlanarak Ayırma
 - ↳ Çözünürlük Farkı İle Ayırma
 - ↳ Hal Değişirme Sıcaklıkları Farkı İle Ayırma
 - ↳ Erime Noktaları Farkından Yararlanılarak Ayırma
 - ↳ Yoğunlaşma Noktası Farkından Yararlanılarak Ayırma

MADDE VE SINIFLANDIRILMASI

Kimya, maddenin yapısını, özelliklerini ve uğradığı değişimleri inceleyen bilim dalıdır.

Madde, uzayda yer kaplayan, kütlesi ve eylemsizliği olan her şeydir. Maddenin şekil almış hâline de **cisim** denir.

- ↳ Kütle ve hacim madde miktarının ölçüsüdür. Kütle, sıcaklık ve basınç gibi dış etkenlerden etkilenmez. Hacim ise sıcaklık ve basınçla değişebilir.

Maddelerin sahip olduğu özellikler genel olarak ikiye ayrılır.

a. Maddenin Ortak Özellikleri:

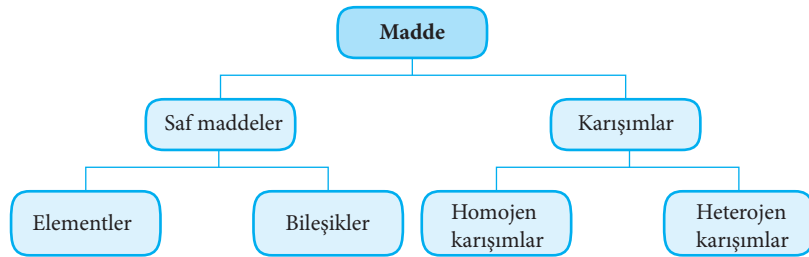
Bütün maddelerde olması gereken özelliklere ortak özellikler denir. Madde miktarına bağlı olan bu özelliklere aynı zamanda "**Kapasite Özellikleri**" de denir. Hacim, kütle, eylemsizlik ve tanecikli yapı ortak özelliklerdir.

b. Maddenin Ayırt Edici Özellikleri

Maddenin cinsine bağlı olan, aynı koşullar altında saf maddeleri birbirinden ayırt etmeye yarayan özelliklere denir. Madde miktarına bağlı olmayan bu özelliklere "**Şiddet Özellikleri**" de denir. Özkütle, öz hacim, çözünürlük, hal değişim sıcaklıkları, özısı, molar ısı kapasitesi gibi özellikler maddeler için belli şartlar altında ayırt edici özelliklerdir.

1. Maddenin Sınıflandırılması

Doğada bulunan maddeler ilk olarak saf maddeler ve karışımlar olarak ikiye ayrılır. Saf maddeler elementler ve bileşikler, karışımlar ise homojen karışımlar ve heterojen karışımlar olarak sınıflandırılırlar.

1.1. Saf Maddeler:

Aynı tür atom veya moleküllerden oluşan maddelerdir. Saf maddelerin bileşimleri sabittir ve belirli şartlarda özkütle, hal değişim sıcaklıkları, çözünürlük gibi karakteristik şiddet özelliklerine sahiptirler. Saf maddeler bileşimlerine göre ikiye ayrılırlar.

Elementler: Aynı tür atomlardan oluşan ve kimyasal yöntemler ile daha basit maddelere ayrılamayan maddelere element denir.